

Gmina Rościszewo w 1901 roku

Poniższe informacje pochodzą z: „Przewodnika po Królestwie Polskim”¹

A) Część administracyjna².

Królestwo Polskie podzielone jest na 10 gubernij, a mianowicie: Warszawską, Kaliską, Kielecką, Lubelską, Łomżyńską, Piotrkowską, Płocką, Radomską, Siedlecką i Suwalską, z głównym miastem kraju Warszawą, która pod względem administracyjno-policyjnym podzieloną została na 12 cyrkułów

Gubernia Płocka³, 7 powiatów:

1. Powiat Ciechanowski, (...)
2. Powiat Lipnowski, (...)
3. Powiat Mławski, (...)
4. Powiat Płocki, (...)
5. Powiat Przasnyski, (...)
6. Powiat Rypiński. Miasto Rypin (6040 mieszkańców), gminy: Chrostkowo, Czermin, Dobrzyń n/Dr., Dzierżna, Gujsk, Okalewo, Osiek, Płonne, Pręczki, Rogowo, Skrwilno, Sokołowo, Starorypin, Szczutowo, Wapielsk, Żałe. (16 gmin).

6. Powiat Rypiński. Miasto Rypin (6040); gminy: Chrostkowo, Czermin, Dobrzyń n/Dr., Dzierżna, Gujsk, Okalewo, Osiek, Płonne, Pręczki, Rogowo, Skrwilno, Sokołowo, Starorypin, Szczutowo, Wapielsk, Żałe. (gm. 16).

7. Powiat Sierpecki. Miasto Sierpc (8560); gminy: Białyszewo, Biezuń, Borkowo, Gradzanowo, Gutkowo, Koźbiebrody, Kossemin, Lisewo, Raciąż, **Rościszewo**, Stawiszyn, Żuromin (gm. 12).

7. Powiat Sierpecki. Miasto Sierpc (8560); gminy: Białyszewo, Biezuń, Borkowo, Gradzanowo, Gutkowo, Koźbiebrody, Kossemin, Lisewo, Raciąż, Rościszewo, Stawiszyn, Żuromin. (gm. 12).

B) Część Kościelna⁴

Dla spraw Rzymsko-Katolickich Kościelno-Duchowych w **Królestwie Polskim ustanowionych jest 7 dyecezyi**, a mianowicie: Warszawska (archydyecezya), Kalisko-Włocławska, Kielecka, Lubelska, **Płocka**, Sandomierska i Sejneńska.

Dyecezya Płocka⁵

Przy biskupie dyecezyi Płockiej znajdują się dwie kapituły: w Płocku Katedralna i Pułtusk Kolegiacka; tudzież dwa Konsystorze: w Płocku i Pułtusk i Seminarium dyecezyalne w Płocku. **Dekanatów w dyecezyi Płockiej jest 12**; z nich Ciechanowski, Lipnowski, Mławski, Płocki, Przasnyski, Rypiński i **Sierpecki – w guberni Płockiej**, Mazowiecki, Ostrołęcki i Ostrowski – w Łomżyńskiej; a Płoński i Pułtusk – w Warszawskiej.

¹ Przewodnik po Królestwie Polskim, na podstawie najnowszych źródeł opracowany przez Ant. Bobińskiego i J.M. Bazewicza, zawierający spis alfabetyczny: miast, osad, wsi, kolonii, folwarków i wszelkich miejscowości jakkolwiek nazwę noszących, znajdujących się w 10 guberniach Królestwa Polskiego ze wskazaniem guberni, powiatu, gminy, parafii, sądów pokoju i gminnego, poczty, telegrafu, stacyj kolejowej z odległościami: oraz informujący o podziale kraju od względem administracyjnym, kościelnym i sądowym, o zakładach naukowych, przemyśle i t.d. w 2-ch tomach z dodaniem wielkiej mapy ściennej gubernji Królestwa Polskiego. Wydawnictwo J.M. Bazewicza, w Warszawie, plac Warecki Nr 8. Wydany w 1901 roku drukiem Jana Uniejewicza, Marszałkowska Nr 79

² Tamże Tom II str. 350.

³ Tamże, tom II str. 356

⁴ Tamże, tom II str. 357

⁵ Tamże, tom II str. 361

11. Dekanat Rypiński.

II. Dekanat Rypiński. Parafie w powiecie Rypińskim: Chrostkowo, Dulsk, Gójsk, Łukomia, Osiek Wielki pod Brodnicą, Pionne, Radomin, Radziki, Rogowo, Róże, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świedziebna, Trąbin, Żale.

Gójsk – Nazwa miejscowości według pisowni oryginalnej – w pozostałych częściach „Przewodnika po Królestwie Polskim” widnieje nazwa miejscowości Gujsk.

12. Dekanat Sierpecki.

II. Dekanat Sierpecki. Parafie w powiecie Sierpeckim: Biezuń, Borkowo, Borzewo, Chamsk, Goleszyn, Gozdowo, Gradzanowo, Jeżewo, Koziebrody, Krajkowo, Kurów, Lutocin, Mochowo, Raciąż, Rościszewo, Sierpc, Unieć, Zawidz.

C) Część sądowa⁶

Najwyższą władzą sądową dla 10 gubernij Królestwa Polskiego jest: Izba Sądowa Warszawska. **Sądów Okręgowych w Królestwie jest 10**, a mianowicie: Warszawski, Kaliski, Kielecki, Lubelski, Łomżyński, Piotrkowski, **Płocki**, Radomski, Siedlecki i Suwalski. Prócz tego znajdują się w Warszawie: Sąd Handlowy, Prokuratoria w Królestwie Polskim i Archiwum Główne akt dawnych.

Zjazdy Sędziów Pokoju⁷:

(...) na Gubernię Płocką dwa: **I-go Okręgu w Płocku** i **II-go w Mławie**;

Sądy Pokoju

W Guberni Płockiej, w Okręgu I-ym, Sądów Pokoju:

Rewir Rypiński⁸

Rypiński dla miasta Rypina i gmin: Dobrzyń n/Dr., Pionne, Sokołowo, Wąpielsk, Dzierżno, Osiek, Starorypin, Okalewo, Skrwilno, Czermin, Żale, Pręczi, Chrostkowo, Gujsk, Rogowo, Szczutowo.

Rewir Sierpecki⁹

Sierpecki dla miasta Sierpca i gmin: Borkowo, Białyszewo, Kossemin, Lisiewo, Biezuń, Żuromin, Rościszewo, Stawiszyn, Gradzanowo, Gutkowo, Koziebrody, Raciąż.

Sądy Gminne

Zjazd Sędziów Pokoju Okręgu I guberni Płockiej (w Płocku).¹⁰

Powiat Rypiński.

Powiat Rypiński. Sąd gminny I okr. w Dobrzyniu n/Dr.—dla gmin: Dobrzyń n/Dr., Pionne, Sokołowo; II okr. w Strzygach—dla gmin: Wąpielsk, Dzierżno, Osiek, Starorypin; III okr. w Okalewie—dla gmin: Okalewo, Skrwilno, Czermin; IV okr. w Nadrożu—dla gmin: Żale, Pręczi, Chrostkowo; V okr. w Gujsku—dla gmin: Gujsk, Rogowo, Szczutowo.

Powiat Sierpecki.

Powiat Sierpecki. Sąd gminny I okr. we Włukach—dla gmin: Borkowo, Białyszewo, Kossemin, Lisiewo; II okr. w Biezuń—dla gmin: Biezuń, Żuromin, Rościszewo, Stawiszyn; III okr. w Raciążu—dla gmin: Gradzanowo, Gutkowo, Koziebrody, Raciąż.

Rewiry Sędziów Śledczych.¹¹

g) Przy Sądzie Okręgowym w Płocku

Rewir Rypiński i Sierpecki.

Rypiński. Miasto Rypin; wszystkie gminy powiatu Rypińskiego i z powiatu Mławskiego gminy: Zielon i Rozwozin.
Sierpecki. Miasto Sierpc i wszystkie gminy w powiecie.

⁶ Przewodnik po Królestwie Polskim, tom II str. 362

⁷ Tamże, tom II str. 362

⁸ Tamże, tom II str. 366

⁹ Tamże, Tom II str. 366

¹⁰ Tamże, Tom II str. 370

¹¹ Przewodnik po Królestwie Polskim, Tom II str. 374

Wykaz miejscowości

Gubernia Płocka

Powiat Sierpecki

Gmina Rościszewo

Nazwa miejscowości	Dodatkowe informacje	Parafia	Okrąg sądowy, gminny lub pokoju i miejsce posiedzenia	pocztą	telegraf	najbliższa stacja kolejowa i jakiej kolei	Odległość wiorst				Tom /nr strony
							Od miasta powiatowego	Od poczty	Od telegrafu	Od stacji kolejowej	
Babc Piaseczny	wieś	Sierpc	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	5	5	5	57	I/22
Boguszewiec	rumunki	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	17	17	17	40	I/51
Borowo	wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	7	7	7	56	I/59
Gortaty		Sierpc	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	9	9	9	45	I/177
Kępiny	rumunki	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	13	13	13	56	I/260
Komorowo	Wieś, folwark	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	9	9	9	56	I/277
Kownatki	Wieś, folwark	Łukomia	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	51	I/291
Kuski	Wieś, młyn	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	8	8	8	57	I/316
Lipniki	wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	13	13	13	53	I/331
Międzyziesie	rumunki	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	13	13	13	53	I/381
Nadolnik	Folwark, młyn wodny, cegielnia	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	6	6	6	57	II/4
Ostrów	wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	55	II/43
Pianki	wieś	Łukomia	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	10	10	10	55	II/58
Polik	Wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	13	13	13	55	II/87
Polokówko	rumunki	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	56	II/87
Polikowo	rumunki	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	56	II/87
Puszcza	wieś	Łukomia	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	15	15	15	59	II/112
Rościszewo	Wieś, kolonia i folwark, kościół, szkoła, młyn, urząd gminny	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	10	10	10	56	II/128
Rumunek Stopiński	wieś	Łukomia	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	58	II/137
Rumunek Wrześniana	Wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	57	II/137
Rzeszotary Chwały	Wieś, młyn	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	57	II/145
Rzeszotary Gortaty	Wieś, młyn	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	11	11	11	57	II/145
Rzeszotary Pszczele	Wieś, młyn	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	11	11	11	56	II/145
Rzeszotary Starawieś	wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	57	II/145
Rzeszotary Zawady	Wieś, młyn	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	15	15	15	56	II/145
Śniedzanowo	Wieś i folwark	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	8	8	8	56	II/174
Stopin vel Stopino	Wieś	Łukomia	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	9	9	9	57	II/193
Stopińskie Rumunki	wieś	Łukomia	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	12	12	12	58	II/193
Września	wieś	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	11	11	11	50	II/296
Zamość	Wieś i kolonia	Rościszewo	II Biezuń	Sierpc	Sierpc	Mława N-W	10	10	10	57	II/320

Opracował: Dariusz Lazarowski

Publikacja w wersji elektronicznej dostępna jest na stronie internetowej Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Jagiellońskiego

Tom I miejscowości A-M <http://www.wbc.poznan.pl/Content/147604/index.djvu>

Tom II miejscowości N-Ż <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=152189>